

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

Kereskedők szervezkedése.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés megtartotta alakuló nagygyűlését. Ezt a tényt kétszeres örömmel üdvözöljük. Általánosságban is csak helyeselni lehet, ha a különböző érdekcsoportok érdekeik megvédése céljából tömörülnek; és még azt sem vesszük e csoportoktól rossz néven, ha — amint az szokássá vált, — saját érdekeiket az ország érdekével azonosítják. Ezt a jelenséget láttuk ugy a mezőgazdák, mint az iparosok egyesüléseinél, akik némileg megfélekedvén arról az abszolút igazságról, hogy a termelés sohasem öncél, hanem csakis a fogyasztás kielégítésére hivatott eszköz, rendszerint — és pedig nemcsak nálunk Magyarországon, hanem mindenütt a világon, — úgy szónokolnak, irnak és cselekszenek, mintha példának okáért a marhát nem azért tenyésztették, hogy húst lehessen enni, a szövetet nem azért gyártanak, hogy legyen mivel ruházkodni, hanem mintha megfordítva a husevőnek az volna a feladata, hogy a marhatenyésztőnek, — és a ruházkodó embernek az, hogy a fonó- és szövőgyárosnak kere-

setet adjon. Hát ez nem nagy baj. Baj csak az volna, hogyha az összességnek, a népnek, az országnak hivatott képviselői ugyanebbe a hibába esnének és összetévesztenék egyes, magukban véve nagyon is jogosult érdekcsoportok érdekeit az összérdekkel. Az emberi természetben rejlik, hogy kiki önmagát a világ központjának tekinti és önnön érdekét a világ érdekével összetéveszti.

Ennélfogva senkitől se vehető rossznéven, ha ezen egyéni érdekeit mások hasonjogu érdekeinek rovására is érvényesíteni igyekeznek, csak hogy avégből, hogy ennek káros következményei ne legyenek, szükséges, mikép ezek a mások is védhessék érdekeiket, aminek azután szabad államban szabad intézmények mellett az lesz az üdvös eredménye, hogy az eszmék és törekvések surlódásában a különböző érdekek és jogok helyes egyensulya kialakul.

Ez üdvös eredményhez azonban még az is szükséges, hogy a nézet- és érdekharcban minden számbavehető érdekcsoport szóhoz jusson, ami pedig éppen ez érdekcsoportok legfontosabbikánál, tudniillik a fogyasztók érdek-

csoportjánál nincs egészen így. Ez a csoport számszerint a legnagyobb s éppen óriási számánál fogva, sőt mivel valójában az összesség foglaltatik benne, nagyon nehezen, azaz rendszerint csakis a nemzet hivatott képviselőinek önzetlen tárgyalgossága és belátása által jut abba a helyzetbe, hogy a kisebb, de összpontosított csoportokkal szemben megvédhesse érdekeit. Vegyük csak az előbbi példát: Jó és olesó hushoz, vagy ruhaneműhöz jutni millióknak az érdeke, holott a husnak vagy a szövetség drágulásából mindig csak néhány ezer embernek van haszna; de éppen mivel a hus- vagy ruhafogyasztók fejenként csak kis összegeket veszítenek, ha a hus- vagy ruhatermelőknek ellentük irányuló érdeke az ő rovásukra érvényesül, holott ez utóbbiak ez esetben fejenként ezekre, sőt milliókra menő hasznót érnek el; ennélfogva az utóbbiak kitartók, érellyesek és kiméletlenül törnek előre érdekeik kivívásánál, míg viszont amazok ez előrenyomulással szemben csak lanya ellentállást fejtenek ki.

Különös szerencsének tartjuk tehát, ha a fogyasztó nagyközönségnek is

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Levél.

A mirtuskoszorút levették fejemről,
Együtt volt a násznép mulatozva, vígan,
Daltól, kacagástól hangos volt a házunk,
Csak az édes anyám szíve, lelke búban.

Csak az édes anyám nem tudja, nem érzi,
Öröm, boldogságról miért muzsikálnak?
Elviszik a lányát idegenbe, messze,
Egyre csak azt hajtja: vajjon boldog lesz-e?
Én édes Istenem, vajjon boldog lesz-e?

Látod édes anyám, boldog voltam akkor,
Boldog vagyok most is, amint talán senki...
De a te két szemed könnyének hullását,
Amint bucsúzáskor utoljára láttam,
Bármerre is járok, nem tudom feledni.

Gyere édes anyám, nézd meg a kis fészünk,
Elszáll a bús emlék, eloszlik a bánat,
— Daltól, kacagástól hangos a mi házunk —
Igaza volt akkor annak a nótának...

Dr. Radványó-Ruttkay Emma.

Ejszak felé.

Norvégországi utirajz.

Irtó Vértési Károly.

(Vege.)

A szigetek hátvédül szolgálnak a hajónkat meg-megtáncoltató Atlanti-tenger hullámai ellen. Olykor pihenő tóhoz hasonlított a tenger tükörsima felülete. Ezek azok a kisebb nagyobb, többször óriási magasságban emelkedő kőszirt szigetek, tépett sziklák, melyek hol bujva, hol meg félemlítően bontakoznak ki előttünk. Ezek azok a le nem irható, soha le nem festhető tüneményes természeti szépségek, amelyeket ilyen csoportosítva, egymás mellé sürtn elhelyezve, miként itt, más országokban nem találunk sehol sem, hiába is kerestünk. Nagyon sok a magas kőszirt sziget a tenger öln, tengersonk jönnek megcsodálni azokat. Mindig mások jönnek, ismételve jönnek, és ha egyónk sem fog már élni, akkor is fognak ide jönni. Mindig szép tájék ez, akkor is, mikor a hold felhőkbe vész, akkor is, mikor az éjféli nap kiragyog. A meglepetéstől olykor megáll a gondolat.

Minek nevezzem meg a csupán csak a helyi lakók által elnevezett szigeteket, minek

töltsem velük az utirajzokat, az ezernyi sziget-apróságnak úgy sincs nálunk bire, a földrajz sem ismeri az óceán földpetteit, nevezzük azért norvég Archipelagusnak ezt a vizet, mely körül fogja a tömegszigeteket. Skeerén, gyűnévvel nevezik a kősziget apróságot. A zajló habok egyre mossák azokat, anélkül, hogy elmoshatnák, elrabolhatnák azokból szembetűnő darabot, pedig csak egy rég elpusztult világ omladékainak lehetnek az üledékei.

Nincs az az ügyes rajzmester a ki szabályosan vagy minden képzelhető módon szeszélyesen húzott vonalakkal bizarr egymásutánban olyan hegyalakulásokat, égnekmeredő éles csucokat és gerinceket, merészen és hegyesen a tenger tükörlapjáról feltornyosuló kőszilánkot, éles ormot, kráter szerű mélyedést, örökhó koszoruzta kúpot, áthatolhatlan bástyaszerű, rágott, csorbitott sziklát, hócsipkés sziklatarajt, fantasztikus ormozatot, felhőbe nyúló sziklafogat, háromezer láb magasságig terjedő, függélyes sziklafalat, a mindenható Isten kezének a csodáit, össze-vissza annyi változatban tudná lerajzolni, mint ezt valóságban a teremtés nagy munkája, omlá-

támad oly védője, akinek hivatásánál fogva koncentrált érdeke a fogyasztók érdekének védelmezése. A fogyasztók természetes védője pedig: a kereskedő. Az ő érdeke azonos a fogyasztóéval, mert hiszen a kereskedő feladata nem egyéb, mint közvetítés a termelő és fogyasztó között. Igaz ugyan, hogy végső sorban maga a termelő is kárát vallja, ha a nagy közönség a fogyasztási cikkek drágulása következtében igényeit megszorítani kénytelen. Ám a termelő rendszerint csak későn, vagy pláne sohase jut e károsodásának tudatára s mindenesetre időközben az emelkedő árakban kisebb-nagyobb kárpótlást talál. Másképp áll a dolog a kereskedőnél. Ez a megdrágult árukat rendszerint nemcsak kevesebb mennyiségben, de kevesebb haszonnal is adja el s így kezdettől fogva azonosnak látja a saját érdekét a fogyasztó közönségével. Még pedig összpontosított alakban. A kereskedő kára az áruk drágulása folytán rendszerint oly nagy, hogy reá nézve époly életérdekévé válik az árak emelkedésével szemben való ellentállás, mint amilyen érdeke a termelő köröknek az árak emelésére irányuló törekvés.

Üdvözljük tehát a magyar kereskedők egyesülésében a magyar közönség leghivatottabb szószólóját is. Nem mintha a kereskedőt nemesebbnek, önzetlenebbnek vagy mélyebb belátással bírónak tartanók az agráriusnál, vagy az iparosnál, hanem egész egyszerűen azért, mert az ő üzleti önző érdeke nagyjában azonos a közönség érdekével.

Messze kiható jelentőségének tartjuk ez okból az alakuló szövetségnek magatartását sok mindenféle, épen jelenleg aktuálisá vált közgazdasági kér-

désben, első sorban pedig az Ausztriával való vámközösség vagy Magyarország vámönállóságának kérdésében. Tundunkkal a gyűlés e dologban is állást foglalt és pedig — ép úgy, mint már előbb a szövetség két vidéki ágazata, — a vámönállóság mellett. Ha ez tényleg így lesz, mi ebben újabb bizonyítékát találnók épen kifejtett nézetünknek, hogy tudniillik a kereskedő legjobb tolmácsa és szószólója a közérdeknek.

Mi mindig a vámközösségnek voltunk hívei s azok vagyunk elvben ma is. Rémséges képtelenséget látunk abban, hogy valamely már egyszer létrejött vámegység ismét felbomoljon. Az elmúlt század számos példáját mutatta még politikailag teljesen független államok gazdasági egyesülésének is. De soha sehol eddigelé nem akadtunk oly álamra, mely az ily módon elért vámszövetségből kikiváncsolt volna. Ez igaz; de époly igaz, hogy nem is létezett eddig példa arra, hogy akármilyen állam egy létrejött vámszövetségben azt a szerepet játszotta volna, amit hazánk az osztrák-magyar monarchia vámszövetségében játszani kénytelen. Nincsen példa rá, hogy egy merőben földművelő állam iparos állammal szövetkezett és azzal egyetemben azután védvámpolitikát csinált volna. Mert védvámokat lehet ugyan mezőgazdasági és iparcikkekre egyaránt behozni; de igazi védelmet ezek a vámok az esetben, ha mindkét fajta cikkből többet termelnek, mint amennyit a vámbelföld elfogyaszt, csakis az iparcikkeknek fog nyújtani, azon egyszerű oknál fogva, mivel csak az utóbbiaknál lehetséges a kartell, azaz a termelőknek oly célból való összeesküvése, hogy a belföldi fogyasztókat magasabb árak fizetésére kény-

szerítsék, mint amekkorákat a dolog természeténél fogva a világpiac előírta.

Védhetjük mi magyarok a mi tengerinket, buzánkat akár 100 százalékos védvámval is, azért mégis kénytelenek leszünk buzánkat, tengerinket Ausztriának ugyanazon az áron eladni, amelyen az egész világnak eladjuk; Ausztriát ellenben a különböző iparkartellek azon iparosaira nézve nagyon előnyös, fogyasztóinkra nézve pedig valóságos végzetes helyzetbe hozza, hogy mi például a vasat ugyanannyi forintért vagyunk kénytelenek megfizetni, mint amennyi márkáért ugyanazt a vasat, ugyanaz az iparos Németországban eladja. Ennek pedig az a következménye, hogy Magyarország az osztrák iparosoknak évente legalább is 100 millió korona sarcot kénytelen fizetni, holott Ausztria a magyar mezőgazdáknak — akármilyen legyen is a termésüket védő vám, — nagyon ritka esetek kivételével egy árva fillért se adózik.

Latinovits Pal főispán levele Szemző Istvánhoz.

Nagyságos

kamjonkai Szemző István urnak nagybirtokos stb.

Zombor.

Nagyságos ur!

A vármegyei Gazdasági Egyesület a folyó évi április hó 30 án megtartott közgyűlésén Nagyságodnak és az elnöklete alatt működött bizottságnak a múlt évben rendezett löverseny ügyében kifejtett buzgó és eredményes fáradozásáért őszinte köszönetét fejezte ki és egyuttal elhatározta, hogy a folyó évi versenyek rendezésére újlag Nagyságodat, mint elnököt, dr. Molnár Károly urat és Szalay Frigyeset, utóbbit mint versenytitkárt kéri fel.

Kedves kötelességet teljesítek, amidőn a Gazdasági Egyesület határozatát Nagyságoddal közlöm Nagyságod páratlan szakértelme és hálás tiszteletre gerjesztő buzgó-sága versenyünket az elsőrangú vidéki

sokkal és szakadásokkal, ember ámulására elvégezte. Megszakad a beszélgetés, mely hallgatás uralkodik, csupa szem vagyok, szinte szédület fog el. Éjszaknak a Svájca valóban. Rengeteg sziklaság. Nagy arányokban bontakozik ki a hegyvidék. Olyan gyorsan változnak a képek, mint a vetítő függönyön. Ezer szeműnek kellene lennem, mint Argusnak, hogy szemem előtt ne maradjon semmi elrejtve. A világlátás iskolájában vagyok. Ha már a felfogott fenséges szép képeket, csak tökéletlenül, homályos színekben adhatom vissza, legalább dicsőítő énekbe fogok.

A szigetek*) és félszigetek világának szépségeiről híres partvidéket járva, szembe tűnnek azok a hófödte magasságok,**) melyeket a nyár meleg lehelete kicsipkéz, anélkül, hogy a havat eloszlatná.

Az egyik csúcsalakzatou sziklatömb, mintha most készültne tengervízbe zuhanni, a másik meg, mintha csak most bukott volna

*) Norvégiában 800.000-nél több sziget van.

***) A hóhatár az évszám szerint változik. Az éjszakai tájakon már 2000 lábánál van, a délvidek hegyein csak 8000-10.000 láb magasságnál jelentkezik.

fel a köves öblözetben tiltóan. Háttal kertül velünk az egyik hegyszakadék, előtérbe lép a másik szirtalakzat. Nevezik formásnak és ormótlannak egyaránt. Mintha csak a Teremtő, mikor a hegyeket alkotta, az anyagmaradékot itt szórta volna el. Igazán, tengerbe dobott, abba süllyedt világdarab a sok kősziget. Műkedvelő fényképész utitársaink földarabolt tagozatban sok szép képet rögzítettek meg fényérzékeny lemeztükön. Kaleidoszkopszerű képek kergetik egymást. Ihletes költő, sok szép helyet bujtathat regényes mezbe. De a kenyér, a mindennapi kenyér dolgában panaszt hallunk. Zablisszettel fenyőkéreg vegyítve, bizony hitvány táplálék lehet.

Nagy tájékozottsággal kell a kormány kerekét forgatni, ismerni kell a szigettengerben minden utjelzőt, mélységet és sziklazátonyt, mert a víz alatti sziklák utvesztőiben egy kis vigyázatlanság, eltérés, a hegyekkel telt sziklavilág tagoltságában nagy veszélyt hozna a hajóra nézve. Segítségre vannak az éles-, biztos szemű, helylyel-közzel váltakozó, vállalkozó utkalauzok, kik a hajó elejéről jelbeszédet folytatnak a kormányossal. Addig velők se szó, se beszéd, fölveszik a hivatalos

arcukat s a társalgás csak akkor kezdődik, mikor — lerázva vállukról a felelősség terhe — a sik tengerre kiértünk. Egy ember, nem ismerné ki magát ebben a sekély- és meredek partu szigeteken, — mondjuk — a halomszigetek tengerében, szirtzátványok tömkelegében, ha még oly mélyen járna is a szeme. Egy-némelyik lapos kődomb, mintha lélekzet vételre felbukó bálna háta vagy féltette volna. A víz alatt lappangó, a homokpadoknál sokkalta veszedelmesebb kőpadok, szirtek, gránittömbök, melyeket még ősidőben jég usztatott le, vagy amelyeket földrengés, süllyedő orkán dobott le, viharban, mikor a tenger úgy látszik, mintha kikelni akarna medréből, ködszállásban, egyaránt veszedelmesek, de a turista az ilyen helyeket keresi. Hajónk megáll, mihelyt legkisebb kőd ereszkedik a vizekre, ilyenkor aggodalom nyomja le az életkedvünket, hátha nem látjuk az éjjéli napot Nord-Capnál ha a sarkköri kőd hegyre kapaszkodik, vízre ereszkedik. De a nyári kődök, amilyen hirtelen hőmpölyögtek le, olyan gyorsan szaladtak fölfelé. Felszakítja a nyári napnak sugara. Kapitányunk rögtön megállította a hajót, mihelyt a legritkább

versenyek nivójára emelte. Ezért őszinte a Gazdasági Egyesület halála, amit a magam részéről örömmel és köszönettel tolmácsolok, felkérve Nagyságodat, hogy buzgó munkatársait is értesíteni méltóztassék.

Együttal tisztelettel kérem, hogy az ideai versenyekre vonatkozó megbízatást elfogadni méltóztassék. A megbízatás a tavalyihoz hasonló feltétlen megbízás, vagyis Nagyságodnak jogában áll — a megnevezett két úrral — tetszés szerint bizottságot alakítani, amely Nagyságod vezetésével a versenyfeltételeket saját belátása szerint megállapítja és a versenyre vonatkozó minden intézkedést megteszi.

A szükséges adatokat, valamint a „Magyar Lovaregylet” és az „Urlovások Szövetkezete” feltételeit Györgyovanszky György, egyesületi igazgató bocsájta Nagyságod rendelkezésére.

Fogadja Nagyságod őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Zomborban, 1904. évi május hó 14-én.

Latinovits Pál,
főispán, elnök.

H i r e k.

Halálozás. Megdöbbentő gyorsasággal pusztított el egy reménytelen fiatal életet a kéréhetetlen halál kedden május hó 31-én. Társadalmunk egy közkedveltségű fiatal tagját, Bittermann Gyulát ragadta el családja köréből, szivettépő zokogást, örökös gyászt és szomorúságot hagyva hátra. A halálozások szomorú krónikájában oly fájdalmas szenzációt képezett az a hír, mely Bittermann Gyula elhalálozását tudatta, hogy azt a legnagyobb megdöbbenéssel fogadta városunk közönsége. A halál valóságos hőhőmunkát végzett. Hétfőn délben még egészséges, életvidor férfi volt s alig pár órára reá már élettelen, hideg holt-tetem. Nem a pillanat fosztotta meg az élettől, hanem a halál raffinált kegyetlensége, mely az egészséges testben a szervek működését megzavarta s pár óra alatt megszüntette az életet.

Bittermann Gyula halála szomorú bizony-sága volt annak, hogy az élet egy meghatá-rozatlan semmisség. Nincsen egy pillanatnyi határozottság benne, mely megnyugvással tölthetne el bennünket, minden perc, minden óra annak a kezében van, aki felettünk egye-dül ur: a végzet, aki akkor fordítja lefelé életünk szövétnekét, midőn neki tetszik.

Bittermann Gyula tragédiája mindenkit a legnagyobb mértékben megindított. Életében mindenütt ahol ismerték, szeretettel és nagyrabecstüléssel ajándékozták meg. Mint a társadalom tagja, kedves modorával, elő-

zékenységével nagyszámu jóbaráttal dicseked-hetett; mint tisztviselő, egyike volt azoknak, kit példaként állítottak mindenkor tisztársai elé. Lankadatlan szorgalom jellemezte minden munkáját. Jelenben mint államtisztviselő mű-ködött, mielőtt a megyei pénztárakat államo-sították volna, a vármegye al- és tb. főpénz-tárosa volt. Mindkét állásban közszertetben részesült társai által, akik ma valamennyien zokogva állanak ravatala előtt, siratva a jó-barát, a derék kartárs elhunytát.

A megboldogultban lapunk kiadója Bittermann Nándor és neje hön szeretett fiukat, fiatal özvegye a szeretett hitvest, ki-csinyke árvája a legjobb atyát gyászolják. Őket és testvéreit érte a fájdalom összesége, melyet nem szüntethet meg semmi, csak eny-híthet az az őszinte részvét, melylyel váro-sunk közönsége a család gyászában osztozik.

Bittermann Gyula holttestét ma reggel szállították haza Budapestről, hova őt egy műtét végrehajtása végett felvitték. Műtetre azonban már nem került a sor, mert a halál pár órával a felérkezés után megváltotta szen-vedéseitől. Temetése ma délután 5 órakor megy végbe a szent Rókus sirkert kápolnájában.

Ravatalát számtalan koszoru borítja, legtöbbje a baráti részvét tolmácsolója.

A halálesetről a család és a zombori m. kir. adóhivatal tisztikara a következő gyászjelentéseket adták ki:

Alulírottak az Isteni Gondviselés böles rendelkezésében való keresztényi megnyugvással fájdalmas szívünk mély bánatával tudatjuk a szerető férj, édes atya, fiu, testvér és rokon Bittermann Gyula m. kir. adóhivatali segéd folyó évi május hó 31-én esti 9 órakor éle-tének 29-ik, boldog házasságának 5 ik évében, rövid szenvedés után Budapesten történt gyászos elhunytát. A boldogult hült teteme Zomborba leendő visszazalíttatása után folyó évi június hó 3-án délután 5 órakor fog a helybeli szent Rókus kápolnában a római katolikus vallás szertartásai szerint beszen-teltetni és a családi sírboltba örök nyuga-lomra helyezettetni. Az elhunyt lelki tüdvéért az engesztelő szentmise-áldozat folyó évi június hó 22 én délelőtt 1/2 9 órakor fog az egek Mindenható Urának bemutatni. Zom-bor, 1904. évi június hó 1 én. Béke hamvaira! Áldás emlékére! Özv. Bittermann Gyulané szül. Maicen Betti, neje. Bittermann Annuska, leánya. Bittermann Nándor és neje szül. Szabadka Magdolna, szülei. Id. Maicen Milán, apósa. Maicen Milánné szül. Jasbec Emilia, anyósa. Bittermann Sándor, farádi Vörös Tiborné szül. Bittermann Hermin, Bittermann Béla, testvérei. Bittermann József és neje szül. Schwerer Emma, Bittermann Sándor és neje szül. Podbraczy Margit, Bittermann

Károly és neje szül. Karcsay Ida, özv. Bitter-mann Andorné, Bittermann László, Müller Béla és neje szül. Hruby Eulália, nagybátyjai és nagynénjei. Farádi Vörös Tibor, Bittermann Sándorné szül. Lang Mariska, ifj. Maicen Milán, Maicen Rezső, Maicen Szlávko, Maicen Alfonz, Maicen Marian, Maicen Edith, Maicen Kamillo, Maicen György, Maicen Lenke, só-gorai és sógorónői.

A zombori magyar királyi adóhivatal tisztikara mély fájdalommal tudatja szeretett kartársának Bittermann Gyula m. kir. adó-hivatali segédnek folyó évi május hó 31-én este 9 órakor, ifju életének 29 ik évében rövid, kínos szenvedések között történt vá-ratlan elhunytát. Istenben boldogult kedves kartársunk hült teteme Zomborba leendő visszazalíttatás után folyó hó 3-án délután 5 órakor fog a helybeli szent Rókus kápolná-ban a római katolikus vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a családi sírboltba örök nyugalomra helyezettetni. Rövid, de érdem-teljes együttműködését örök emlékeztünk kíséri! Zombor, 1904. évi június hó 1-én. Nyugodjék békében!

Választás. A baja—ujvidéki helyi-érdekt vasut r. t. legutóbb Hódcsónon tartott közgyűlésén Trischler X. Ferenc földbirtokost igazgatósági taggá választotta.

A zombori Szabad Lyceum Egyesület f. hó 5-én, vasárnap d. e. 11 órakor saját helyiségében (Zarándok utca) nagygyűlést tart, melyre az elnökség az ösz-szes egyesületi tagokat megbívja. Targyak: 1. Elnöki jelentés az egyesület előző évi működéséről. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az előző évi számadások felülvizsga-latának eredményéről. 3. A számvizsgáló bizottság megválasztása.

Évzáró vizsgálatok. A zombori állami főgimnáziumban az évzáró vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Június hó 13 án és 14-én az összes magán-vizsgálatok. Jelentkezni kell június hó 11-ig. Június hó 15—20-ig az I—VII. osztály osz-talyvizsgái.

Esküdtzéki tárgyalások. Június hó 6 án halalt okozó súlyos testi sértés bün-tettével vádolt Völbl Menyhért; június hó 8 án szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Tanurzsits Milos; június hó 9 én gyil-kosság büntetének kísérletével vádolt Vra-csarits Mihály; június hó 13 án szándékos emberölés büntetével vádolt Bohnert Jakab ellen fognak a főtárgyalások megtartatni.

Zombori cigányok Karlsbad-ban. Köblöczky András helybeli primás zene-kearával az ideai fűrdőszezonra Karlsbadba szer-ződött. A zenekar Karlsbadból az idény vé-gével Marienbadba megy.

tejféher ködsávoly csuszott a vizre. Elindi-totta, mikor előkérdkedett a napsugár, vagy mikor az árbócon ülő hajóslegény lekiáltotta, hogy ott fent nincs köd, s az irányt meg-jelölte szóval.

Mikor azt hisszük, a labirintból kibuvót nem talál a hajó orra, fordul egyet a páncé-los nagy test, mely rendesen csak előre halad, gyorsan mint a krokodil, s ime, a hirtelen megdöbbenéstől megszabadulva, uj öböl, uj tájék, uj világ, más szemhatár nyílik meg előttünk, más sziklatetők, repedezett kőtuskók, másik természeti nagyszerűség rajzolódik le. Gyönyörűségben fűrdik lelkünk. Az őstermé-szetnek más meg más baja nyilatkozik meg. És milyen tájkép! Vizerek, a hegymeredek szakadékan tájtékozva. Véljük, csupa száraz-föld az, mit látunk, s ime, egy nagy hajónak az árbóchegység pillantjuk meg a két sziget közti keskeny vízben vigyázattal mozogni.

A szigetközi vizeken, a hol a vitzükör nyugodtabb lett, csolnakokkal találkozunk, vidám násznép rajtuk, tñneplőben. Csipkés fejű asszonyok, akár a görög nők, leányok, vízi liliomok. Ezüstbe foglalt norvég ékszer rajtuk. Gyöngyhímzés a fűzön, vérpiros színek

hőfehér alapon. Egyiknek kezében tüveggyön-gyös bokréta.

Nézzük a koronás norvég menyasszonyt. Nem is valami fiatalka,*) mégis bájos mosoly az ajakán, mintha érezné még azon a völe-génye csókját. Most viszik közös életre, a fészekszerű otthonába, miután az elfogódott lélek — sejtések villámlanak át az agyán — eljutott a boldog „holtomiglan”-ig. Jó beosz-tásu termet, ritkaságos testi szépség, kifogás-talan, tökéletes. A menyasszony fejlett. Itt különben sem tesznek gyermek lelkeket ra-bokká. Hajónk irányt változtatva, menetét meglassítja, egészen közelükbe férközünk. A násznépen, — köztük néhány tömzsebb termet — látjuk a gyöngyös fejdíszeket, ruhájukon kivesztük a leomló rojtocsákát. Regés láto-más. A menyasszony arcán hónak fehérsége, rószának pirossága, csillagoknak fényessége, fiatal egészség szépsége. Talán a családi élet elképzelt boldogsága izgatta. Arcáról leolva-som, hogy ez nem kényszer házasság. Nincs

*) A leányok férjhezmenésének kora nagyon vál-tozik az egyes nemzeteknél és a különböző éghajlatok alatt, de 23 és fél éves átlagot állapít meg a művelt államok statisztikájának adatai a férjhezmenés korának.

is annál nagyobb iga, keservebb rabság. Kit az anyai éleslátás megőrzött, szeretetlen ne legyen, mikor a holtig tartó szeretetre ő is eskütt tett. A jegygyűrű ne váljék bilincsesé soha sem. Az ékes virágszálát, férji gyanakvás ne kerítse soha sem. Ne legyen csak kép az a kép, melyet szíve boldogságában most rajzol le képzeletében. Ne legyen illanó természetű a szerelmük, állandóan honoljon náluk a boldogság. A férj, ne jusson el nászuttól a szarvakig.

Csak nézem az új menyecskék leg-édesebbikét aranydiszes ruhájában, mikor a boldog érzés tartja keblét megszállva. Megy az ismeretlenségbe. Lássa beigazolva sejtését, lássa megvalósítva ábrándjait. Boldogság tük-röződik vissza átszellemült vonásaiban. Bol-dogsága legyen verőfényes mint a mai nap, mikor szeretettjének, színes szárnyon lendül vágya utána. Legyen boldogsága kimeríthet-ten mint a tenger. Ne röptüljön el a szerelem, mikor a gond házba toppan. Éljenek mint hal a vízben. Szerelem dagassza a keblét foly-tonosan. Idegenség ne fészkelődjék soha a két együttvaló lélek közé.

A csolnakok körül delűnek pattannak

Tartalékosok bevonulása. A szabadkai 6. honvédelmi alparancsnok állományába tartozó tartalékosok első csoportja kedden vonult be 45 napi fegyvergyakorlatra. Minden századhoz 8-10 ember vonult be, kik ha leszerelnek, újabb csoport fogja őket felváltani, miután ez évben az őszi nagygyakorlatok elmaradnak.

Szerkesztőváltás. A Bácsmezei Napló szerkesztőségétől Csillag Károly dr. felelős szerkesztő megvált.

Éjjeli támadás címen lapunk múlt számában közölt híreinkre hiteles forrásból azt a felvilágosítást nyertük, hogy a mi a rendőrség eljárására vonatkozólag tudomásunkra jutott, az hitelesen a következőképpen áll fenn: Frieber, midőn éjjel a rendőrségre jött s az esetet az ügyeletes rendőrnek jelentette, attól tényleg azt a felvilágosítást nyerte: „Majd holnap jelentse be, ha itt lesz a kapitány ur”; ezen kijelentés azonban — minthogy nálunk a szervezeti szabályok folytán ügyeletes kapitány éjjel nem tartózkodik a rendőrségen — a panaszfeljelentésre vonatkozott. Intézkedés azonban rögtön történt, amennyiben a készenlében álló 4 rendőr rögtön a helyszínre ment. A merénylőt is sikerült egy nótorius verekedő személyében másnap elfogni. A közönség bizonyára megnyugtatót érzi magát e magyarázat folytán, mert mint azt először is kijelentettük, nagyon hihetetlennek tetszett mindenkinek, hogy rendőrségünk, melyet általában derék testületnek ismertünk, mulasztást követett volna el. Az egész dologban tehát csak félreértés volt. Kapcsolatban a megtörtént esettel, a rendőrség jelenlegi derék vezetője, Jablonszky Miklós szolgálat- és hivatalvezető kapitány elrendelte, hogy ezenül az Erzsébet-ligetben éjjel egy erős járőr teljesítsen szolgálatot.

Verekedés. Véres verekedés folyt le hétfőn, múlt hó 30-án a nemesmilitárius utcában levő Lallosevits-féle korezmában. A jelzett napon ugyanis tánc volt a korezmában s már amint ily alkalomkor szokás, a táncosok alaposan felöntöttek a garatra. A berugott legényeknek egy része asztalhoz telepedett és ott mulatozott meglehetősen lármával. Ezek között voltak Nenadov Gyura, Ivkovits Gyóka és Guzunya György, utóbbi facér pincér. Mulatás közben Nenadov Gyura és Guzunya György összeveszttek, majd rövidre rá a szóváltásból verekedés lett. A két legény dula-kodni kezdett és dulakodás közben Guzunya kést rántott. Ezt látva Ivkovits Gyóka is belevegült a verekedésbe s ő, aki a feleket szétválasztani igyekezett, pár pillanat múlva vérben fetrengett a padlón. Hasa alatt egy

ki nagy ivekben, a tengernek ezek az okosnak mondott állatai, szinte mintha örömlőknek akarnának kifejezést adni az ifju párnak, mintha üdvözlést hoznának Amphitrite országából.

Vörös, egyre vörösebb fényt áraszt a leáldozó nap szétáradó sugara, biborszint a sugárzó napkelte, korakelők embernek az öröme. Bevonnak mindent aranyukkal, arcukat és a sziklahegyeket. Pazar volt a világítás, dacára, hogy a természet Ura, hűvös szelencéjéből nem szedte ki a csillagokat, nem szórta szét az égen azokat. Hallgatagon néztem az esti pirt. Elhalványul, elhal az égen, felszáll a földről. A nap mind a két színe, a reggeli és az esti, vörös volt, milyen különbség mégis közöttük! Hatásra nézve is áll a különbség. Az egyik altatólag hat, későn van. A másik ébresztőleg kora reggel is. Felkelünk. Az elsőnek hatását kijátszuk a fenmaradással, aludni nem vágyunk, de az álom is kerül, s így nem akarunk elmulasztani semmit az óráról-órára kinálkozó látványosságából, az éjfél nap tüneményes világából, melyhez mindinkább közeledünk.

mély szurás volt, melyet Nenadov ejtett rajta. Guzunya látva társának baját, a másik pillanatban Ivkovitsot két helyen megsebesítette. Erre általános verekedés támadt a korezmában, melynek fél 7 órakor csak a hirtelen megjelent rendőrség véget vetett. A rendőrség rögtön elzárta a helyiségből kivezető ajtókat s a tetteseket elfogta. A sebesülteket a kórházba szállították. A két sebesült közül Ivkovits állapota reménytelen.

Mikes Kelemen hamvainak hazahozása. A szepesi-szentgyörgyi székely Miko kollegium előjárósága mozgalmat indított meg, amelynek célja, hogy Mikes Kelemen hamvait is hazahozzák a fejedelmével együtt. Ma már Háromszék vármegyében is megindult a mozgalom, melynek élére gróf Haller Jánost, Háromszék vármegye főispánját nyerték meg, kinek intézkedése folytán Háromszék vármegye legközelebbi közgyűléséből felterjesztésben kéri fogja a kormányt a kérés teljesítésére és hasonló felterjesztések tételére az összes törvényhatóságokat megkeresik.

Királyi kegyelem egy nazarénus szegedi rabnak. Egy 12 év óta nehéz fogságban sanyalódó rabember előtt nyitotta meg a napokban a királyi kegyelem a Csillagbörtön kapuját. Baity Istvánnak hívják a rabot, aki foglalkozására nézve földműves, 37 éves és bácsbodrogvármegyei kulai illetőségű. Ilyen hosszú időt, életének java részét töltötte Baity börtönben. Nem azért, mert őlt, rabolt, gyilkolt volna, hanem mert a „vallása” miatt megtagadta a baba és a király iránti hűséget, a fegyverfogást. A szerencsétlen nazarénust a szabadkai 6. honvédelmi alparancsnokhoz sorozták be ezéltől 16 évvel. Nem vette a kezébe a puskát, tehát hat hónapi börtönre ítélték. Még öt ízben ítélték el ezután hosszabb, rövidebb börtönbüntetésre, de a fanatikus rajongót nem lehetett engedelmessegre szorítani. A legutóbbi alkalommal 3 évi és 6 hónapi szigorított börtönt szedett a nyakába a hadbíró. Ezt a büntetését töltötte most Baity a Csillagbörtönben, amelynek egyébként a legesenedebb magaviseletű lakója volt. A király most megbocsátott Baitynak és elegette további büntetését. A királyi kegyelem az igazságügyminiszter útján a napokban érkezett a Csillagbörtön igazgatóságához.

Meteor az időjárásról. A Meteor újabbán a következőket jelelenti: Május hava, miként jeleztem, általában száraznak, melegnek vált be. A fenyegető fagy elmaradt és hűvösebb esőzés állott be úgy a 8., mint a 14. és a 22. iki csomópontok hatáskörében, amely két utóbbi közül a felvidékeken gyenge fagyott is észlelték. Június hó csomópontjai: 4., 5., 6., 9., 12., 13., 17., 19., 20., 27.-re esnek. 4. től 9.-ig hűvös, esős, 12. től 17.-ig meleg, de lehetnek jeges vagy zivataros esők is. A 19. iki erős jellegű csomópont viharos vagy csapadékos jelleggel, amelynek hatása után állandóbb idő várható. A 27.-iki azonban újra hűvös, esős jelleggel.

Motorközlekedés Szabadka és Zenta között. Augusztus 1. től kezdődőleg egy magánvállalat motorkocsi közlekedést létesít napjában ötszöri indulással és érkezéssel.

Az uszák tanítása az iskolákban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az összes iskolai hatóságokhoz körözüvényt intézett, melyben figyelmeztet arra, hogy minél jobban segítsék elő az ifjúság uszási gyakorlatát. A miniszter egyben hajlandónak nyilatkozik a költségekhez is hozzájárulni.

Országos vásár. Zenta város rendőrkapitánysága részéről ezennel közhírré tették, hogy a legközelebbi országos vásár folyó évi június hó 19. és 20.-án lesz megtartva.

Gyilkosság mulatozás közben. Borzalmas gyilkosságról ad hírt topolyai tudósítónk: Szemben a község házával van a „Központi kávéház”, ahol több legény mulatott vasárnap trombitaszó mellett. Az egyik legény, valami Babi István nevű összevesztett Fekete István trombitással és régi szokás szerint a topolyai biciklásoknak, kivette a csizmaszárból a konyhakést és belevágta a

trombitás mellébe. Mikor látta, hogy a kés véres, esőndesen kifelé indult. Fekete István odaszólt társának, Kovács Pálnak, hogy Babi megszúrta, jöjjön vele. Kovács felkapott két nagy fabotot, egyiket odaadta a megsebesült Fekete Istvánnak, a másikkal meg maga fegyverkezett fel és utánairamodtak a hazafelé siető Babinak. A község háza előtt érték el Babi Istvánt, akit — mikor elérték — ültetelni kezdtek és üttették mindaddig, míg a szó szoros értelmében agyon nem üttették. Aztán, mint akik jól végezték dolgukat, mentek vissza a Központiba, ahol azonban Fekete a rendkívüli vérvesztéstől alétan rogyott össze. A rendőrök ekkor már meglették a község háza előtt holtan fekvő Babit és a Központiba menve, Kovács Pált letartóztatták, a haldokló Fekete pedig lakására szállították.

HIRDETÉSEK.

554. szám.

1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. törvényszék 1904. évi 4283. számú végzése következtében dr. Mihálovits Béla budapesti ügyvéd által képviselt Feiszinger és Kallupka budapesti cég javára Mayer Alajos zombori lakos ellen 422 korona 10 fillér és járulékaik erejéig 1904. évi május hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 804 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: vaskereskedői áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró-ság 1904. évi V. 749/2. számú végzése folytán 422 kor. 10 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi március hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 73 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban alperes üzletében leendő eszközésére 1904. évi június hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1904. évi május hó 28-án.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

132. szám.

1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbíró-ság 1904. Sp. 63/4. számú végzése által dr. Legrand Ferenc ügyvéd által képviselt Pavelka András pincédi lakos javára Kalkó András pincédi lakos ellen 237 kor. 93 fill. tőke, ennek 1904. évi január hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 135 kor. 54 fill. per-költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2500 koronára becsült 8 lőerejű cséplőgép stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1904. V. 84/2. sz. kiküldött rendelők végzése folytán a helyszínén, vagyis Pincéden alperes lakásán leendő eszközésére 1904. évi június hó 8-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vetelára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódásagon, 1904. május hó 24. én.

Váczy János,

kir. bir. végrehajtó.